

De Eerste Wereldoorlog in Belle/Bailleul

Belle/Bailleul in 1914

Van half oktober 1914 tot half april 1918 is Bailleul, vanwege haar nabijheid bij het front in Ieper, de zetel van de staf van het Engelse leger en blijft redelijk ongeschonden. Maar in 1917 worden de hoofdstraten en het station gebombardeerd en vanaf 22 maart 1918 wordt de stad bijna volledig vernietigd door grote granaten afgevuurd door de vijand en de geallieerden.

Een deel van de kunstwerken van het museum is geëvacueerd kunnen worden door luitenant Sabatté op 6 maart 1918, voordat de stad volledig verwoest werd. Dit is in veiligheid gebracht in Normandië, in Eu en Martainville en teruggehaald aan het eind van de oorlog.

Jammer genoeg was dit maar een klein deel van de verzameling; wat achtergebleven was in Bailleul is verdwenen onder al het geweld.

Belle/Bailleul in 1919

Een wet die verplicht tot herstelbetalingen van de oorlogsschulden

Deze wet wordt aangenomen op 17 april 1919. Zij voorziet dat de slachtoffers schadeloos gesteld worden voor de tijdens het conflict geleden verliezen (gebouwen, meubilair, koopwaar, kunstwerken...). De gebouwen van de stad vallen hier ook onder. De aanvragen duren lang want er moeten precieze beschrijvingen overlegd worden van de vernietigde bezittingen.

Wat het museum betreft is de taak niet gemakkelijk : het in 1881 door Edouard Swynghedauw opgestelde inventaris is onvindbaar. Na veel zoeken vindt de voormalige conservator zijn onvolledige eerste voorlopig opgestelde exemplaar terug. Burgemeester Natalys Dumez vraagt ook hulp aan de Belgische fotograaf Anthony uit Ieper, die in 1914 de zalen had vastgelegd. Emile Théodore, verantwoordelijke voor de collecties van het museum van Belle/Bailleul en conservator van het museum voor Schone Kunsten van Rijsel/Lille, overlegt ook een beschrijving van de voorwerpen die het museum bevatte voor de oorlog.

Dankzij de herstelbetalingen kan de heropbouw van de stad beginnen; die van het museum en van de tekenacademie wordt toevertrouwd aan architect Louis Roussel. De verdwenen werken worden vervangen door nieuwe aankopen bij antiquairs in Rijsel/Lille en Antwerpen en door schenkingen van de Franse staat en van particulieren. Zo lukt het om tussen 1920 en 1934 de collecties deels opnieuw samen te stellen. In mei 1936 laat de burgemeester een eerste lijst opstellen van te evacueren kunstwerken in het geval van een internationaal conflict. In 1938 worden de collecties wederom in kisten opgeslagen.

Jacq

Domages de Guerre

	Mobilier	Value	1914	1919
Cuisine	1 foyer for		110.	200.
	pelles, lioux etc...		4.	22.
	1 bac ou charbon		4.	13.
	2 très grandes marmites email		16.	48.
	1 marmite email pp. 12 personnes		3.	20.
	3 couvercles email.		3.	30.
	1 série de faitouts		18.	50.
	1 poêle à frire		2.	4.80
	1 série de plats		3.	20.
	1 bassin à friture		3.	8.
	tanches et écumeurs		3.	10.
	1 passoire et pressoir		2.80	8.
	1 baignoire à vaisselle		4.	13.
	1 entonnoir		0.60	1.25
	1 série de boîtes		6.	18.
	3 seaux zinc		6.	30.
	2 douz. couverts		8.	46.

Voorbeeld van een lijst opgesteld voor het verkrijgen van oorlogsschulden